

Ruotsalaisviranomaiset syylistyvät ohjelmistopiratismiin

19.9.2007 08:28 — Mika Lahdensivu

Tukholma - Ruotsin valtiollisista viranomaisista ja oppilaitoksista vain harvat voivat vannoa ja vakuuttaa, ettei työpaikan tietokoneissa pyöri laittomasti asennettuja ohjelmia. Viime vuonna luvattomia ohjelmistoasennuksia paljastui joka kolmannessa kohteessa, paljastaa Ruotsin valtiokonttorin juuri julkaisema raportti.

Vain 18 prosenttia Ruotsin valtiollisista viranomaisista ja oppilaitoksista uskaltaa luvata täydellä varmuudella, ettei niiden omilla tietokoneilla ole laittomasti asennettuja ohjelmia. 63 prosenttia vastaajista uskoo melko varmasti, että ohjelmistolisenssit ovat kunnossa, raportoi aiheesta kyselytutkimuksen tehnyt Ruotsin valtiokonttori (Statskontoret).

Valtiokonttorin selvityksen mukaan 36 prosenttia toimipaikoista oli vuoden 2006 aikana havainnut tietokoneillaan laittomasti asennettuja ja käytettyjä ohjelmistoja. Näin kerrotaan käyneen etenkin isoissa työyhteisöissä sekä korkeakouluissa ja yliopistoissa. Jälkimmäisistä joka viidennellä ei edes ole työntekijää, jonka tehtäviin ohjelmistolisenssien seuranta erityisesti kuuluisi. Ohjelmistojen käyttöön liittyvistä säännöistäkin jaettiin oppilaitosten henkilöstölle verraten vähän tietoa.

Lähes kaikki viranomaiset sanovat viimeisen viiden viime vuoden aikana ryhtyneensä kehittämistoimenpiteisiin, jotta ohjelmistolisensseihin liittyvät asiat hoituisivat moitteetta.

Piraattikopion asentajalla on monta selitystä

Valtiokonttori esittelee selvityksessään myös syitä, jotka saavat henkilöstön harjoittamaan omatoimisia ja luvattomia ohjelmistoasennuksia.

Viranomaisnäkemysten mukaan piraattikopioihin turvautuvat esimerkiksi erityistehtävissä työskentelevät henkilöt, joiden on vaikea saada työnantajaltaan tarvitsemiaan ohjelmistoja. Niin ikään piraattikopiot houkuttelevat henkilöitä, jotka kokevat, että laillisen ohjelmiston saamiseen kuluisi

aivan liian kauan.

Ohjelmistopiratismiin syyllistyvillä työntekijöillä on Valtiokonttorin mukaan usein hyvät mahdollisuudet asentaa ohjelmia kannettaviin tietokoneisiinsa tai hyvät tietotekniset taidot, joiden ansiosta he voivat tarvittaessa sivuuttaa mahdolliset asennuksen esteet. Laittomiin ohjelmistoasennuksiin syyllistyvät eivät myöskään pidä niitä erityisen vakavana rikkeenä.

Puutteita pelisäännöissä ja tietämyksessä

Valtiokonttorin raportissa huomautetaan, että toimipaikoissa, joissa ohjelmistopiratismia esiintyy, "johto ja hallinto saattavat myös vaikuttaa asiaan toimillaan tai toimimattomuudellaan". Houkutus väärinkäyttöihin lisääntyy, jos tietotekniikan käyttöön ei ole luotu selviä pelisääntöjä, henkilöstön tietämys on puutteellista eikä työntekijöiden tietoteknisiä tarpeita selvitetä säännöllisesti.

Valtiokonttorin kyselyyn vastasi 153 julkishallinnon toimipaikkaa. Vastaava kysely tehtiin Ruotsissa viimeksi vuonna 2000. Tiistaina julkistettu tutkimusraportti [Statliga myndigheters hantering av programvarulicenser](http://www.statliga-myndigheters.hantering-av-programvarulicenser) on julkaistu valtiokonttorin verkkosivulla.

<http://www.digitoday.fi/data/2007/09/19/ruotsalaisviranomaiset-syyllistyvat-ohjelmistopiratismiin/200722997/66>